

NIILO RYHDÄN RAHASTO

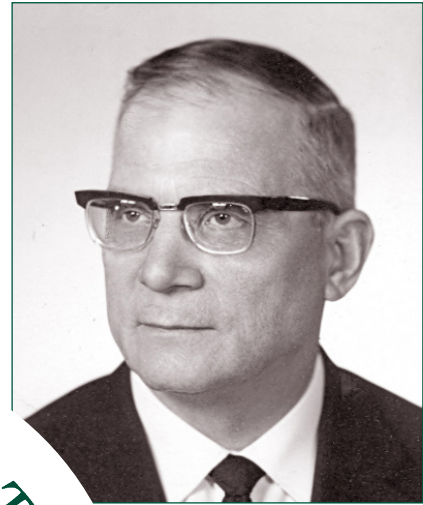
Maaherran lahjoitus maakunnan hyväksi

Rahasto perustuu maaherra Niilo Ryhdän (ent. Knuutila, 26.9.1906–10.8.1995) lahjoitukseen 1973 sekä kuntien ja liikelaitosten lahjoituksiin. Rahasto tukee Pohjois-Pohjanmaan talouselämän, myös maa- ja metsätalouden, kehittämiseen liittyvää tutkimusta.

Niilo Mikael Knuutila syntyi Tammelassa maanviljelijä Aleksanteri Knuutilan ja Sofia Nikulan perheeseen. Hän kävi kansakoulun jälkeen Päivölän maamieskoulun ja Kurkijoen maamiesopiston, josta valmistui agrologiksi 1933. Vuosina 1934–1941 Ryhtä toimi Pohjois-Pohjanmaalla maatalousneuvojana, kunnes kotiutui Kuusamoon ja oli Oulun läänin rajakonsulentin virassa vuodesta 1942 alkaen.

Niilo Ryhtä valittiin Maalaisliiton kansanedustajaksi ensimmäisen kerran 1948. Hän toimi kansanedustajana 1967 asti kehittäen kotiseutunsa Kuusamon tieverkostoa, koskien suojelua ja orastavaa matkailua. Ryhtä nimitettiin sisäasiainministeriksi Ahti Karjalaisen hallitukseen 1963. Toisen kerran hän oli sisäministerinä Johannes Virolaisen hallituksessa 1964. Vuoden 1966 vaalien jälkeen muodostetussa Rafael Paasion kansanrintamahallituksessa Ryhtä oli työllisyysasioita hoitavana toisena kulkulaitosministerinä. Hän jätti ministerin tehtävät seuraavana vuonna, jolloin hänet nimitettiin Oulun läänin maaherraksi. Ryhtä toimi virassaan vuoteen 1973 asti, jolloin hän jäi eläkkeelle. Niilo Ryhtä muistetaan erityisesti Oulun yliopistollisen keskussairaalahankkeen edistäjänä, mistä hänelle myönnettiin Oulun yliopiston lääketieteen ja kirurgian kunniatohtorin arvo. Sotilasarvoltaan Niilo Ryhtä oli vääpeli, ja hänelle myönnettiin 1969 kunniarajajääkäriarvonimi.

Valtakunnanpolitiikan lisäksi Niilo Ryhtä oli mukana kotiseutunsa julkisessa elämässä. Hän oli mm. Kuusamon

Kuva: SKR

kunnanvaltuuston jäsen vuosina 1947–1967, josta viimeisen vuoden valtuuston puheenjohtajana. Ryhtä toimi myös mm. puheenjohtajana Oulun läänin teollisuustoimikunnassa, Pohjois-Pohjanmaan maakuntaliiton hallituksessa, Suomen Punaisen Ristin Oulun piirissä ja Pohjois-Pohjanmaan rahastossa. Hän oli myös Typpi Oy:n ja vakuutusyhtiö Sampo-Tarmon hallintoneuvoston jäsen. Valtiollisissa luottamustehtävissä Niilo Ryhtä toimi presidentin valitsijamiehenä vuoden 1950 ja 1962 vaaleissa, Metsäpalkkalautakunnan puheenjohtajana ja Kehitysalueiden neuvottelulautakunnan varapuheenjohtajana. Hän oli myös Yleisradion ja Finnairin hallintoneuvoston jäsen. Niilo Ryhdälle myönnettiin ansioistaan Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan komentajamerkki, Suomen Leijonan ritarikunnan 1. luokan ritarimerkki ja Suomen Punaisen Ristin ansiomerkki.

Niilo Ryhtä avioitui 1940 kansakoulunopettaja Helmi Laakson kanssa, ja heille syntyi kuusi lasta. Vapaa-ajallaan hän harrasti urheilua ja metsästystä.

Osuuskunta Sigillum/Markus Kivistö

Suomen Kulttuurirahaston Pohjois-Pohjanmaan rahasto perustettiin vuonna 1968, ja se on yksi Suomen Kulttuurirahaston seitsemästätoista maakuntarahastosta. Rahasto tukee Pohjois-Pohjanmaalla tehtävää tai siihen kohdistuvaa tutkimusta, taiteellista työtä ja kulttuuritoimintaa jakamalla apurahoja ja palkintoja sekä järjestämällä myös muuta kulttuuritoimintaa. Lisätietoja www.skr.fi/pp.